

ги. Очевидно, що слідчий суддя застосував процесуальну аналогію на підставі ч. 6 ст. 9 КПК для доповнення наявної у законі прогалини.

У доктрині у разі відкликання скарги пропонується закривати провадження із розгляду скарги (Шило О. Г. Теоретико-прикладні основи реалізації конституційного права людини і громадянина на судовий захист у досудовому провадженні в кримінальному процесі України / Шило О. Г. – Х.: Право, 2011. – С. 458) або залишати скаргу без розгляду (Брынцев В. Д. Чернухин В. Г. Судебный контроль (теория и практика). – Х. : 2001. – С. 61; Гловюк І.В. Судова діяльність у досудових стадіях кримінального процесу: теорія і практика / І.В. Гловюк. – Одеса: Фенікс, 2010. – С. 187). Постанова Пленуму Верховного Суду Російської Федерації Постанови «Про практику розгляду судами скарг у порядку статті 125 Кримінально-процесуального кодексу Російської Федерації» від 10.02.2009 р. у п. 8 передбачає, що якщо після призначення судового засідання скарга відкликана заявником, суддя виносить постанову про закриття провадження за скаргою через відсутність приводу для перевірки законності та обґрунтованості дій (бездіяльності) чи рішення посадової особи, яка здійснює кримінальне переслідування. Як уявляється, враховуючи те, що провадження за скаргою вже відкрито, то за цієї скаргою має бути прийнято рішення: або по суті скарги із того переліку, що передбачає ч. 2 ст. 307 КПК, або провадження має бути закрито, для того, щоб не допустити подання аналогічних повторних скарг з метою затягування досудового розслідування шляхом зловживання правом на оскарження.

Підрозділ 21.2

Актуальні проблеми

кримінально-процесуального права

Власова Г. П.

Національна академія прокуратури України, завідувач кафедри кримінального процесу, кандидат юридичних наук, доцент

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ УКЛАДЕННЯ УГОДИ МІЖ ПРОКУРОРОМ ТА ПІДОЗРЮВАНИМ ЧИ ОБВИНУВАЧЕНИМ ПРО ВИЗНАННЯ ВИНУВАТОСТІ

Укладення угоди про визнання між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим про визнання винуватості Відповідно до норм нового кримінально-процесуального кодексу України від 13 травня 2012 року є відносно новим інститутом кримінально-процесуального права.

Практика укладання угод між прокурором і стороною захисту про визнання провини в обмін на пом'якшення покарання, зокрема, існує в США (Зведення законів про кримінальний процес, 1940), Росії (Карно-процесуальний кодекс, 2001), Грузії (Карно-процесуальний кодекс, 2009) і деяких інших державах. Укладення такого виду угод сприяє прискоренню та спрощенню розгляду кримінальних справ у цих державах, прискоренню призначення покарання обвинуваченим (підсудним) та зменшенню навантаження на суди та суддів.

Згідно з підпунктами 3 та 4 ст.469 КПК України угода про визнання винуватості може бути укладена за ініціативою прокурора або підозрюваного чи обвинуваченого у провадженні щодо кримінальних проступків, злочинів невеликої чи середньої тяжкості, тяжких злочинів, внаслідок яких шкода завдана лише державним чи суспільним інтересам.

Таким чином, «домовитися» з прокурором можна буде у випадках вчинення більшості економічних кримінальних правопорушень, таких, наприклад, як: контрабанда, ухилення від сплати податків, фіктивне підприємництво, легалізація доходів, отриманих злочинним шляхом тощо. Відповідно до п.5 ст.469 КПК України ініціювати укладення угоди визнання винуватості може як прокурор, так і підозрюваний або обвинувачений. Причому часу на роздуми у сторін буде достатньо: з моменту інформування громадянина про підозру у скоєнні злочину і до моменту виходу суду до нарадчої кімнати.

На нашу думку, слід наголосити, що наслідком укладення угоди про визнання винуватості є суттєве звуження та обмеження прав сторін, яке однак не можна розглядати як порушення засад змагальності та презумпції невинуватості. Такими наслідками є: а) підозрюваний чи обвинувачений, крім позбавлення права на оскарження вироку суду в апеляційному або касаційному порядку з підстав розгляду провадження за відсутності учасників судового провадження; б) недослідження доказів у судовому засіданні або з метою оспорити встановлені досудовим розслідуванням обставини; в) не має права у судовому засіданні: відмовитися давати показання; подавати та досліджувати докази (ч.2 ст.473 КПК України).

Введення інституту угод, згідно кримінального процесуального кодексу України про визнання винуватості може істотно знизити навантаження на суди шляхом спрощення процедури досудового та судового провадження у випадку співпраці і визнання вини підозрюваним, обвинуваченим в обмін на пом'якшення покарання. Однак, для ефективного функціонування даного інституту необхідно встановити дієвий механізм складання і затвердження угод із закріпленням гарантій пом'якшення (зменшення) строків і розмірів покарання при визнанні вини підозрюваним, обвинуваченим. В результаті, від можливості укладення угоди про

визнання провини між прокурором і підозрюваним (обвинуваченим) виграє і держава, і підозрюваний (обвинувачений).

Таким чином, угода про визнання винуватості – це такий процес досягнення угоди в кримінальному процесі, коли прокурор пропонує підозрюваному (обвинуваченому) визнати свою провину в скоєнні злочину або в скоєнні менш тяжкого злочину за умови, що вирок буде пом'якшений. Угода дає можливість підозрюваному або обвинуваченому уникнути повноцінного судового розгляду і ризику бути визнаним винним за первісним, більш тяжкого звинувачення. З досвіду інших країн, при введенні даного інституту в новому КПК можна очікувати наступних результатів: збільшиться оперативність розслідування кримінальних правопорушень, що позитивно відіб'ється на навантаженні слідчих, оперативних працівників, прокурорів та суддів; заощаджуються сили і засоби органів розслідування, які можна буде спрямувати на розкриття тяжких та особливо тяжких злочинів; «угода з про визнання винуватості» може вплинути на скорочення кількості осіб, засуджених до позбавлення волі, шляхом застосування до них альтернативних видів покарань (обмеження волі, залучення до громадських робіт, виправні роботи і штрафи), у тому числі умовне засудження; в КПК може з'явитися новий інструмент для виявлення таких небезпечних форм, як організована злочинність, організоване злочинне угруповання тощо; угода про визнання винуватості дасть можливість суду ухвалити вирок, не досліджуючи всі матеріали справи і спиратися на показання підозрюваного або обвинуваченого; «угода» сприяє прискоренню судового розгляду, наближення моменту реалізації кримінальної відповідальності та зменшення навантаженні суддів; така угода має профілактичний вплив на засуджених, у тому числі з умовно, яким прокурор встановив певні обмеження, в результаті невиконання яких прокурор має право звернутися до суду, який затвердив таку угоду з клопотанням про скасування вироку.

Таким чином, запровадження нового інституту укладення угоди про визнання винності може істотно знизити навантаження на суди шляхом спрощення процедури досудового та судового провадження у випадку визнання провини підозрюваним, обвинуваченим в обмін на пом'якшення покарання. На нашу думку, для ефективного функціонування даного інституту необхідно встановити дієвий механізм складання і затвердження угод із закріпленням гарантій пом'якшення (зменшення) строків і розмірів покарання при визнанні вини підозрюваним, обвинуваченим. В результаті, на наш погляд, від можливості укладення угоди про визнання винуватості між прокурором і підозрюваним або обвинуваченим виграє і держава і підозрюваний, обвинувачений.